

1 lentelė. FZ savivaldybių sprendimai dėl žemaitiško identiteto puoselėjimo

MAŽEIKIAI	PLUNGĖ	RIETAVAS	TELŠIAI
Mažeikių rajono savivaldybės tarybos 2022 m. sausio 28 d. sprendimas Nr. T1-19 „Dėl 2022 metų kaip Žemaičių kalbos metų paminėjimo“	IX šaukimo Plungės rajono savivaldybės tarybos 30 posėdžio 2021 m. lapkričio 25 d. protokolinis nutarimas „Dėl Žemaičių kalbos minėjimo 2022 m.“	Rietavo savivaldybės tarybos 2021 m. gruodžio 23 d. sprendimas Nr. T1-167 „Dėl 2022 metų paskelbimo žemaičių kalbos metais Rietavo savivaldybėje“ (įtrauktos visos švietimo, kultūros, Nevyriausybinių organizacijos, bendruomenės. Parengta Rietavo savivaldybės Žemaičių kalbos metų minėjimo programa (ją sudaro virš 30 renginių, kurių didžioji dalis – vedami žemaitiška tarpe)	Telšių rajono savivaldybės tarybos 2021 m. spalio 28 d. sprendimas Nr. T1-404 „Telšių rajono etninės kultūros plėtros 2022–2024 m. programa“
Mažeikių rajono savivaldybės tarybos 2024 m. sausio 25 d. sprendimas Nr. T1-7 „Dėl 2024 metų paminėjimo Žemaitiško rašto metais Mažeikių rajono savivaldybėje“	Plungės rajono savivaldybės tarybos 2023 m. gruodžio 21 d. sprendimas Nr. T1-321 „Dėl 2024 metų paminėjimo žemaitiško rašto metais Plungės rajono savivaldybėje“ Plungės rajono savivaldybės tarybos 2024 m. vasario 8 d. sprendimas T1-6 „Dėl žemaitiško rašto metų minėjimo Plungės rajono savivaldybėje programos patvirtinimo“	Rietavo savivaldybės tarybos 2023 m. gruodžio 21 d. sprendimas Nr. T1-118 „Dėl 2024 metų paskelbimo žemaitiško rašto metais Rietavo savivaldybėje“	Telšių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2021 m. lapkričio 30 d. įsakymas Nr. A1-1962 „Žemaičių kalbos metų minėjimo programa“ Telšių rajono savivaldybės tarybos 2023 m. gruodžio 28 d. sprendimas Nr. T1-369 „Dėl 2024 metų paminėjimo Žemaitiško rašto metais“ (programa šiuo metu ruošiama)

2 lentelė. Maitinimo ir gėrimų teikimo veiklos įmonių maitinimo vienetų skaičius Telšių regiono savivaldybėse, 2018–2022 metų pabaigoje | vnt.

Apgyvandinimo ir maitinimo paslaugų veiklos našumas - Pridėtinė vertė dirbančiajam, Telšių regionas palyginimas su šalies rodikliais 2022 m.										
Teritorija	Metai	Padalinių skaičius (apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veikla) vnt.	Apyvarta (apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veikla) tūkst. EUR	Bendrosios investicijos į ilgalaikį materialųjį turtą (apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veikla) tūkst. EUR	Tšlaidos darbuotojų algoms ir atlyginimui (apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veikla); be darbdavio socialinio draudimo įmokų) tūkst. EUR	Darbuotojų (sądomų) skaičius p(apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veikla) asmenys	Dirbančių asmenų skaičius (apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veikla) asmenys	Pridėtinė vertė gamybos sąnaudomis (apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veikla) tūkst. EUR	Darbo užmokestis (mėnesinis) Bruto (apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veikla) EUR darbuotojui	Pridėtinė vertė (apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veikla) EUR darbuotojui
Lietuvos Respublika	2022	10785	1826169	90146	536326	45767	50821	754985	1200,5	14,856
	2021	10030	1202485	88952	418765	43026	47379	560081	1002,1	11,821
	2020	9307	938639	91149	355854	42331	46223	449916	889,7	9,734
	2019	8926	1258080	82996	387278	45707	49853	536001	905	10,752
	2018	8421	1119498	107735	265740	44125	46722	473665	645,2	10,138
Telšių apskritis	2022	312	40033	1325	9339	1040	1210	16133	1218,8	13,333
	2021	296	22234	2088	7491	983	1138	10473	1037,1	9,203
	2020	275	17380	1812	6029	887	1017	7995	934,5	7,861
	2019	261	20317	1216	6145	927	1064	7522	971	7,070
	2018	262	20289	922	3953	876	974	7403	713,8	7,601

I. Regioninis bendradarbystės ir verslumo kompetencijų stiprinimo centras (toliau – Bendradarbystės centras) kuriamas atnaujinant ir pritaikant dalies pastato, adresu L. Ivinskio g. 5, Rietavas, patalpas.

Bendradarbystės centras – tai atviros bendravimo, bendradarbiavimo ir darbo erdvės, kuriose vienodomis sąlygomis teikiamos viešosios ir administracinės paslaugos smulkiojo ir vidutinio verslo subjektams bei ketinantiems pradėti verslą asmenims iš viso Telšių regiono: patalpų, techninės ir biuro įrangos nuoma ir praktinė pagalba; metodinės paslaugos; tarptautiškumo ir kitais verslui aktualiais klausimais paslaugos (remiantis SVV plėtros įstatymu).

Bendradarbystės centras turės šias erdves/zonas:

1. Technologinė zona: kūrybinių industrijų laboratorija ir 3D spausdinimo laboratorija, skirta produktų prototipų kūrimui ir gamybai.

Bendradarbystės centro Kūrybinių industrijų laboratorijos ir 3D spausdinimo laboratorijos zoną sudaro:

pritaikyta patalpa (-os) filmavimui, įrašams daryti ir garso bei vaizdo redagavimui. Šios patalpos būtų aprūpintos aukštos kokybės audiovizualine įranga, įskaitant profesionalias kameras, garso įrašymo įrangą, montavimo stotis ir kitas reikalingas technologijas.

Pritaikyta patalpa (-os) trimačiams modeliavimo įrankiams, 3D spausdinimo įrankiams, virtualios ir papildytos realybės įrankiams, kompiuteriams ir kitai reikalingai įrangai.

2. Kūrybinė zona, skirta susitikimams, mokymams, renginiams – kompetencijų ugdymui, naujų verslo modelių, produktų ir paslaugų išvystymui, naudojant skaitmenines technologijas ir bendradarbiaujant skirtingų sektorių verslams. Įskaitant etnokultūros zoną, skirtą bendrosios kultūros ir etnokultūros stiprinimui, žemaitiško paveldo saugojimui.

Bendradarbystės centro kūrybinę zoną sudaro: susitikimų kambariai, mokymų, konferencijų salės, aprūpintos įranga ir interneto ryšiu, kurios naudojamos bendriems renginiams, susitikimams su kolegomis ar klientais.

3. Darbo ir multifunkcinė zona, skirta verslo subjektų darbui užtikrinti.

Bendradarbystės centro darbo ir multifunkcinę zoną sudaro: įkurtos darbo vietos paremtos dalijimosi principu, kurios yra aprūpintos bazine biuro įranga ir interneto ryšiu, spausdinimo, kopijavimo ir skenavimo paslaugomis, interneto prieiga, virtuvės, kavos ar arbatos paslaugomis, rezervacija ir pan.

Bendradarbystės centro erdvės/zonos kuriamos naudojant tarptautinę bendradarbystės centrų patirtį, pvz. Talent Garden¹, taip užtikrinant Bendradarbystės centro tarptautinį įsitinklinimą bei tarptautinius verslo subjektų mainus ir verslų bendradarbiavimą.

Bendradarbystės centro vykdomos veiklos:

1. 3D technologijų integravimas į verslo veiklą prototipavimui ir gamybai.

¹ RTVIC užmezgė ryšius su Talent Garden centrais Vilniuje, Milane, Kopenhagoje.

Tai apima virtualią ir papildytą realybę, trimačius modeliavimo įrankius ir kitas 3D inovacijas. Įkurtoje 3D spausdinimo laboratorijoje regiono smulkiojo ir vidutinio verslo subjektams ir (arba) verslą pradėti ketinantiems fiziniams asmenims bus suteikiama techninė ir metodinė pagalba: padedant ekspertams ir naudojantis 3D technologijomis jie atliks 3D modelių projektavimą, kurs prototipus, vykdys gamybą, pritaikant ją klientų poreikiams.

Veiklos vykdymo vietos ir formos:

Veiklos vyks kūrybinių industrijų laboratorijoje ir 3D spausdinimo laboratorijoje.

Kūrybinių industrijų laboratorija naudos 3D spausdinimą kaip įrankį dizaino objektų kūrimui. 3D laboratorija teiks techninę pagalbą modeliuojant ir spausdinant verslo subjektų ir kūrėjų sukurtus prototipus ir gaminius. Čia bus galima eksperimentuoti su įvairiomis formomis, struktūromis ir medžiagomis, kuriant unikalius ir novatoriškus dizaino objektus bei gaminius. Išskirtinumas – didelių gabaritų (iki 1 metro skersmens) spausdinimo galimybė.

2. Tarptautinėmis praktikomis paremtos verslo spartinimo ir verslumo skatinimo veiklos, buriančios novatorišką ir sąveikaujančią regiono verslo bendruomenę. Didelis dėmesys skiriamas kūrybinių industrijų sektoriaus stiprinimui.

Tarptautinė Rietavo TVIC patirtis ir ryšiai su verslu, mokslu, socialinėmis institucijomis suteikia unikalią paslaugą **verslo spartinimui** ir **verslumo regione skatinimui**, paremtą tarptautine ekspertine patirtimi ir įžvalgomis. Inicijuojama ir fasilituojama² tarpsektorinė ir tarptautinė partnerystė tarp verslų, suteikianti verslo subjektams kompetencijų eksperimentuoti, kurti naujus verslo modelius ir vystyti tarptautinę rinką atitinkančius produktus ir paslaugas. Vykdomi tarptautiniai renginiai skatinantys regiono verslumą.

Veiklos vykdymo vietos ir formos:

Veikla vykdoma kūrybinėje zonoje, darbo ir multifunkcinėje zonoje.

Organizuojami įvairūs renginiai ir seminarų programos, skirtos bendradarbiavimui, tinklo kūrimui ir profesiniam tobulėjimui; organizuojami kūrybiniai seminarai, dirbtuvės, pokalbiai, skatinantys įkvėpimą ir naujų idėjų generavimą; padedama ieškoti finansavimo šaltinių, kurti rinkodaros strategijas ir platinimo kanalus; konsultuojama verslo ir kūrybinių projektų išvystymo ir įgyvendinimo klausimais.

*Ypatingas dėmesys skiriamas **tradicinio verslo partnerystės su technologijų ir kūrybinių industrijų veikėjais vystymui**, tokiu būdu sudarant sąlygas kurti inovatyvius verslo sprendimus ir produktus, bei **technologijų ir kūrybinių industrijų veikėjų partnerystės vystymui**, sudarant sąlygas kurti naujus verslo modelius ir taip stiprinti kūrybinių industrijų sektorių.*

3. Bendrosios kultūros ir etnokultūros stiprinimo veiklos, kurias inicijuos Mobili komanda skaitmeninant (vaizdo ir garso) žemaitišką paveldą. Bus kuriami audiovizualiniai produktai ir projektai, vykdomos mokymo programos ir kūrybiniai projektai. Vykdam šią veiklą susitiks profesionalūs ir entuziastingi žmonės, siekiantys išsaugoti ir plėtoti žemaičių kultūrinį paveldą, pasitelkdami modernias skaitmenines technologijas.

Veiklos vykdymo vietos ir formos:

Veikla vykdoma kūrybinių industrijų laboratorijoje, kūrybinėje zonoje, darbo ir multifunkcinėje zonoje.

Vyks žemaitiško paveldo skaitmeninimo darbai, susitikimai su etnokultūros ekspertais ir žemaitiško identiteto puoselėtojais.

² Tarpininkavimas, padedantis grupei ar bendruomenei koordinuoti veiksmus ir siekti bendrų tikslų (<https://ekalba.lt/naujazodziai/fasilitavimas?i=4a9ada7b-01b0-4cb9-b2c7-75dc7aec6b3b>).

Planuojamos Bendradarbybės centro paslaugos

Bendradarbybės centras teiks įvairias paslaugas, kad patenkintų įvairių klientų poreikius ir skatintų regiono verslumą bei burtų novatorišką ir sąveikaujančią regiono verslo bendruomenę

1. Konsultacijos, mentorystė ir fasilitavimas.
2. Mokymai ir renginiai.
3. Bendrosios darbo ir susitikimų erdvės.
4. Techninė ir kūrybinė įranga.
5. Verslo tinklų ir bendruomenės plėtra.
6. Dalyvavimas tarptautiniuose tinkluose.

Šios paslaugos ir erdvės suteikia lankstumą ir galimybę dirbti, susitikti ir bendrauti su kitais profesionalais, kurie dirba toje pačioje ar panašioje srityje.

Planuojami darbai

1. Patalpų pritaikymas planuojamoms veikloms vykdyti: būtų atliekami reikalingi atnaujinimai ir pertvarkymai, kad patalpos atitiktų numatytus reikalavimus ir poreikius.
2. Baldų, įrangos ir priemonių įsigijimas: būtų įsigyjama įranga ir baldai, pritaikyti technologinei zonai ir kitoms erdvėms. Planuojama įsigyti specialią įrangą ir technologijas kūrybinių industrijų srityje. Tai apims įvairių dydžių 3D spausdintuvus, pradedant nuo mažiausių modeliavimo sprendimų iki didžiagabaritinio, kuris galės spausdinti, pvz. metro ilgio skersmens prototipus ir panašiai. Taip būtų užtikrintas tinkamas įrankių ir technologijų prieinamumas visoms centro veikloms vykdyti.
3. Lankytojų skaičiuotuvių įrengimas: būtų sumontuoti ir įdiegti lankytojų skaičiuotuvai, siekiant sekti centrą lankančių asmenų skaičių.
4. Lifo įrengimas: būtų sumontuotas liftas, siekiant užtikrinti patogų ir prieinamą prieigą į visas pastato erdves.

II. Bendradarbybės ir kūrybinių industrijų erdvės kuriamos atnaujinant ir pritaikant Mažeikių senamiesčio stoties pastato, esančio adresu Stoties g. 1, Mažeikiai, patalpas.

Mažeikių senamiesčio stoties pastato patalpos atnaujinamos ir pritaikomos bendradarbybės, kultūros, meno ir kūrybinių industrijų veikloms vykdyti, sukuriant atviras, inovatyvias ir daugiafunkcines erdves, kurios skatintų bendradarbiavimą tarp meno, kultūros ir kūrybinių industrijų atstovų, verslo subjektų, nevyriausybinių organizacijų (toliau – NVO) ir bendruomenių, prisidėtų prie regiono ekonominės ir kultūrinės plėtros, ir skirtoms viešųjų paslaugų teikimui smulkiąjam ir vidutiniam verslui (SVV), NVO, bendruomenėms bei gyventojams, ketinantiems pradėti savo veiklą kūrybinėse srityse iš viso Telšių regiono (remiantis SVV plėtros įstatymu).

Mažeikių senamiesčio stoties pastato pritaikymas prisidės prie regiono ekonominio ir kultūrinio augimo, sudarys palankias sąlygas menininkams, verslininkams ir bendruomenėms kurti inovatyvius produktus bei stiprinti tarpusavio bendradarbiavimą.

Mažeikių senamiesčio stotyje numatomos įrengti erdvės:

1. Kūrybinių veiklų erdvės – modernios daugiafunkcinės erdvės pritaikytos įvairių renginių organizavimui, naudojant jas po vieną ar apjungiant kelias vienu metu, skirtos konferencijoms, seminarams, spektakliams, koncertams, parodoms, renginiams filmų peržiūrai ar muzikos, šokių, improvizacijų repeticijų erdvės. Patalpos aprūpintos vaizdo, garso, konferencine įranga, įskaitant ir profesionalias kameras, garso įrašymo įrangą ir kitas technologijas, leidžiančias tiesiogiai transliuoti renginius.

2. Bendradarbystės erdvės – funkcionalios darbo vietos ir multifunkcinės zonos, erdvės susitikimų diskusijų kambariai ir/ar studijos, skirtos pasitarimams, susitikimams, naujų verslo modelių, produktų ir paslaugų vystymui, naudojant skaitmenines technologijas kūrybai, edukacijoms ir/ar bendriems projektams vystyti, aprūpintos šiuolaikiška biuro įranga ir programomis, interneto prieiga.

3. Kūrybinių industrijų veiklų erdvės – inovatyvios erdvės pritaikytos skaitmeninio meno rūšiai, aprūpintos įranga, tarp jų ir programine įranga (skaitmeninė tapyba, virtualios (VR) ir papildytos realybės (AR) kūryba, 3D menas ir animacija, skaitmeninės parodos, dirbtinio intelekto meno kūriniai), vizualiojo meno (fotografija, dizainas), tapybos, fotografijos, menų rezidencijos, skaitmeninio turinio kūryba (socialinės medijos, tinklalaidės, audiovizualinių produktų kūrimas, tekstų kūrimas, reklama), kūrybinio rašymo veikloms vykdyti, vaizdo, garso įrašymo studijos.

4. Administracinės ir pagalbinės patalpos – tai moderniai įrengtos patalpos, pritaikytos Mažeikių senamiesčio stotyje teikiamų paslaugų administravimui ir aptarnavimui, poilsio ir kavos pertraukoms rengti.

Mažeikių senamiesčio stotyje bus teikiamos kompleksinės paslaugos, kurios užtikrins įvairių meno, kūrybinių industrijų ir kultūros sektorių veiklų vystymąsi. Šios paslaugos prisidės prie kūrybinės ekosistemos stiprinimo, regiono ekonomikos augimo ir inovacijų skatinimo.

Planuojamos paslaugos:

- Renginiai, konferencijos, mokymai, konsultacijos;
- Bendrosios darbo, susitikimų, kūrybinės erdvės;
- Techninė, kūrybinė įranga ir programos;
- Meno ir kultūros programų projektai, edukacijų ir ekspozicijų rengimas;
- Skaitmeninio meno ir inovacijų projektai;
- Produktų ir paslaugų vystymas kūrybinėse industrijose;
- Bendradarbystės ir verslumo palaikymas;
- Dalyvavimas tarptautiniuose kūrybinių industrijų tinkluose ir bendradarbiavimo platformose.

Šios paslaugos leis menininkams, kūrybinių industrijų atstovams ir verslo subjektams kurti ir plėsti veiklą, bendradarbiauti tarpusavyje, išplėsti teikiamų paslaugų spektrą, pritraukti profesionalių meno atlikėjų ir kūrėjų, bei užmegzti ryšius su tarptautinėmis organizacijomis.

III. Verslumo, kūrybiškumo ir skaitmeninių kompetencijų ugdymo centras kuriamas atnaujinant ir pritaikant Plungės dvaro sodybos skalbyklą, esančią Dariaus ir Girėno g. 25, Plungėje.

Plungės dvaro sodybos skalbykloje numatoma įkurti modernų verslumo, kūrybiškumo ir skaitmeninių kompetencijų ugdymo centrą, skirtą kompleksinių paslaugų teikimui, derinant viešąsias paslaugas smulkiam ir vidutiniam verslui (toliau – SVV) ir švietimo srities paslaugas, susijusias su vaikų ir jaunimo verslumo, kūrybiškumo, skaitmeninių gebėjimų ugdymu bei profesiniu orientavimu.

Plungės dvaro sodybos skalbykloje numatomos įrengti erdvės, kuriose bus teikiamos kompleksinės paslaugos, užtikrinsiančios viso Telšių regiono vaikų, jaunimo ir SVV atstovų kompetencijų ugdymą, socialinę įtrauktį, inovatyvių idėjų plėtrą bei tarpusavio bendradarbiavimą:

1. Daugiafunkcė kompetencijų ugdymo ir renginių erdvė skirta regiono vaikų ir jaunimo verslumo, kūrybiškumo, profesinio orientavimo ir socialinių įgūdžių ugdymui, kūrybinių dirbtuvių vykdymui, verslumo mokymams, mentorystės susitikimams rengti, praktiniams karjeros planavimo užsiėmimams planuoti bei socialinio-emocinio ugdymo veiklai vykdyti. Veiklos orientuotos į inovatyvių idėjų generavimą ir praktinį jų taikymą sprendžiant aktualius regiono bendruomenės ar verslo iššūkius. Ši erdvė skirta tiek jaunimo edukacinėms veikloms, tiek SVV subjektams skirtiems mokymams, renginiams ar bendradarbiavimo iniciatyvoms, taip stiprinant ryšį tarp švietimo ir verslo sektorių.

2. Bendradarbystės erdvė – darbo ir kūrybos erdvė, skirta jaunimui, dirbančiam prie individualių ar komandinių projektų, taip pat SVV atstovams. Erdvėje bus įrengtos funkcinės darbo vietos, susitikimų ir diskusijų zonos, tinkamos tiek individualiam susikaupimui, tiek bendradarbiavimui ir idėjų generavimui. Čia veiks atvira platforma žinių mainams tarp skirtingų sektorių atstovų. Erdvė skatins kūrybiškumą, inovacijas ir tarpsektorines iniciatyvas, taip pat prisidės prie regioninių projektų vystymo ir profesinių ryšių kūrimo. Bendradarbystės zona bus integrali viso centro dalis – funkcionaliai papildanti kompetencijų ugdymo veiklas, suteikianti galimybę teorines žinias pritaikyti praktikoje, bendradarbiaujant su partneriais, mentorais ir ekspertais.

3. Skaitmeninių kompetencijų ugdymo erdvė – kompaktiška, tačiau funkcionali erdvė, skirta vaikų ir jaunimo skaitmeninio raštingumo, technologinių įgūdžių bei kūrybinių skaitmeninių kompetencijų lavinimui. Čia bus organizuojami užsiėmimai, kurių metu dalyviai susipažins su dirbtinio intelekto principais, beprogramavimo (no-code) įrankiais, skaitmeninio meno kūrimo technologijomis ir saugiu elgesiu internete. Erdvė orientuota į praktinį mokymąsi mažose grupėse – bus įrengta skaitmeninė įranga, leidžianti vykdyti individualius ir komandinius technologinius projektus, prototipų kūrimą, testavimą ar mokymąsi per patirtį.

4. Administracinės ir pagalbinės patalpos – centro veiklos koordinavimui ir paslaugų užtikrinimui numatytos administracinės ir pagalbinės erdvės. Jose vyks kasdienis centro administravimas, veiklų planavimas, partnerių priėmimas, lankytojų konsultavimas bei organizaciniai procesai, susiję su paslaugų teikimu. Patalpos bus pritaikytos centro darbuotojams, susitikimams su partneriais, dokumentacijos tvarkymui ir paslaugų prieinamumo užtikrinimui.

Plungės kompetencijų ugdymo centro įkūrimas prisidės prie Telšių regiono socialinio ir ekonominio augimo, sudarys palankias sąlygas jaunimui, verslo atstovams ir bendruomenėms ugdyti ateities gebėjimus, įgyvendinti inovatyvias iniciatyvas ir stiprinti tarpusavio bendradarbiavimą.